1 : सिहात कटी लक्षणानी शिक्षते ?

A. एक लक्षणम
B. डी लक्षणे
C. त्रीणि लक्षाणी
D. बहुलक्षणानि

2 : 'प्रभूतं' शब्दस्य विरुद्धार्थक: क: शब्द: ?

A. शीतम्
B. अल्पम्
C. उष्णम्
D. विभूतम्

3 : गन्दर्भ: अविश्राम की वहति ?

A. गुणम्
B. भारम्
C. भागम्
D. अन्नम

4 : 'काक:' शब्दस्य क: पर्याय: ?

A. रासभा:
B. कोकिल
C. वायस:
D. केसरी

5 : उदाहरणानुसार शब्दरुपाना परिचय कारयत |

शब्दरूपम्	मूलशब्द:	प्रकार:	लिङ्गम्	विभक्ति:	वचनम्
1. नर:	नर	अकारान्त:	पूल्लीङ्गम्	प्रथमा	एकवचनम्

Get More Learning Materials Here : CLICK HERE www.studentbro.in

2.कार्याणि	कार्य	अकारान्त :	नपुंसकलीङ्गम्	प्रथमा/द्रितिया/सम्बोधनम्	बहुवचनम्
3.बन्धुभि:	बन्धु	उ-कारान्त	पूल्लीङ्गम्	तृतीया	बहुवचनम्
4 भारम्	भार	अकारान्त	पूल्लीङ्गम्	द्रितिया	एकवचनम्

Qus . 3

1 : મનુષ્યે બગલા અનેકાગડા પાસેથી શું શીખવું જોઈએ ?

➢ મનુષ્યે બગલા પાસેથી સર્વ ઇન્દ્રીયાને નીયાત્રીતા કરીને એકાગ્ર ચિત્તે પોતાનું કામ કરવાનું શીખવું જોઈએ. કાગડા પાસેથી મનુષ્યે આ લક્ષણો શીખવા જોઈએ : ગુપ્ત ગૃહસ્થાજીવન,ચતુરાઈ, યોગ્ય સમયે માળો બાંધવો, બેદરકારીનો અભાવ અને આળસ વિનાનું જીવન.

2 : ગધેડામાં કયા ગુણો છે ?

➢ ગધેડામાં ત્રણ ગુણો છે : થાક્યા વિના બોજો ઉપાડવો, ઠડી-ગરમીની પરવા ન કરવી અને હંમેશા સંતુષ્ટ રહેવું.

3 : કોઇ પણ પરીસ્થીતીમાં અજેય બનવા માટે મનુષ્યે શું કરવું જોઇએ ?

➢ જે મનુષ્ય પશુ-પક્ષિઓના આ વીસ લક્ષણોને કામકાજની બધી અવસ્થાઓમાં આચરણમાં મુકાશે તે કોઈ પણ પરિસ્થિતિમાં અજેય બનશે.

Qus . 4: श्लोकपूर्ति करोति |

1. प्रभुतमल्पकार्य .... प्रकीर्तितम् ||

➢ प्रभुतमल्पकार्य वा यो नर: कर्तुमिच्छति |
सर्वारम्भेण तत्कुर्यात सिहादेक प्रकीर्तितम् ||

Get More Learning Materials Here : CLICK HERE www.studentbro.in

2. प्राप्ताशी .... श्वगुणाः ही षत ॥

➢ प्राप्ताशी स्वल्पसतुष्टः सुनीद्रः शीध्रचेतनः ।
प्रभुक्तश्र्व शूरश्र्व ज्ञातव्याः श्र्वगुणा ही षट ॥

Qus . 5. गुर्जरभाषायाम् अनुवादं कृत्वा तयोः अर्थविस्तारं लिखत

(1) सर्वेन्द्रियाणि संयम्य बकवत् पतितो जनः ।
कालदेशोपपन्नानि सर्वकार्याणि साधयेत् ।।

➢ અનુવાદ : બધી ઇન્દ્રિયો ને નિયંત્રિત કરીને બગલાની જેમ રહેલા સમજદાર માણસ કાળ અને દેશના સંદર્ભમાં પ્રાપ્ત થયેલા બધા કાર્યો

➢ અર્થવિસ્તાર : આ શ્લોકમાં જણાવ્યું છે કે મનુષ્ય બગલાના એક નાને અપનાવવો જોઈએ. બગલો પોતાનાં બધાં અંગોને સંયમિત કે, એકાગ્ર થઈને માછલાં પકડે છે અને પોતાનું પેટ ભરે છે તેમ સમજદાર માણસ પણ પોતાની ઇન્દ્રિયોને પૂર્ણપણે નિયંત્રિત કરીને કાળ અને દેશના સંદર્ભમાં મળેલા બધા કાર્યો પાર પાડવાં જોઈએ.

➢ બોધ : મનુષ્ય જીવન યાત્રા માં સફળ થવા માટે એકાગ્રતાનો ગુણ શીખવું જોઈએ.

(2) अविश्रामं वहेत भारं शीतोष्णं च न विन्दति ।
ससन्तोषस्तथा नित्यं त्रीणि शिक्षेत गर्दभात् ।।

➢ અનુવાદ : (ગધેડો) થાક્યા વિના બોજો ઉપાડે છે, ઠંડી-ગરમીની પરવા કરતો નથી અને હંમેશાં સંતુષ્ટ રહે છે. ગધેડા પાસેથી આ ત્રણ (ગુણ) શીખવા જોઈએ.

➢ અર્થ વિસ્તાર : આ શ્લોકમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે મનુષ્ય થાક્યા વિના જીવનનો – સંસાર નો માર, સંસાર ની બધી જવાબદારીઓનો બોજો ઉઠાવવા જોઈએ, ઠંડી-ગરમીની કદાપિ પરવા ન કરવી જોઈએ અને હંમેશાં સંતુષ્ટ રહેવું જોઈએ. સંતોષી નર સદા સુખી અને સંતોષ એ માણસ નો મોટો ખજાનો છે. ગધેડાને આ ત્રણ ગુણ અપનાવીને મનુષ્ય જીવનમાં સુખી થઈ શકે ,

Get More Learning Materials Here : CLICK HERE www.studentbro.in

- બોધ : મનુષ્ય જીવનમાં બધી જવાબદારીઓનો ભાર ઉપાડી, ઠંડી ગરમીની પરવા કર્યા વગર સંતોષને પોતાના સાથી બનાવવો જોઈએ.

(3) युद्धं च प्रातरुत्थानं भोजनं सह बन्धुभिः ।
स्त्रियमापद्गतां रक्षेत् चतुः शिक्षेत कुक्कुटात् ।।

- અનુવાદ : લડાઈ કરવી, વહેલી સવારે ઊઠવું, પોતાના જાત ભાઈઓ સાથે ભોજન કરવું અને મુશ્કેલીમાં મુકાયેલી સ્ત્રીને બચાવવી – કુકડા પાસેથી આ ચાર ગુણ શીખવા.

- અર્થ વિસ્તાર : આ શ્લોકમાં કુકડાનું ચાર ગુણોને મનુષ્ય અપનાવવા એવી વાત કરી છે. કૂકડો અન્ય કૂકડા સાથે લડે છે એમ મનુષ્ય પણ અન્યાય નો સામનો કરવા યુદ્ધ કરવું જોઈએ. કૂકડો વહેલી સવારે ઊઠીને કૂકડે કૂક કરીને બધા જ જગાડે છે તેમ મનુષ્ય પણ સદા સ્વસ્થ અને નીરોગ રહેવા માટે વહેલું અમૃતવેળાએ ઊઠી જવું જોઈએ . કુકડો પોતાના જાતભાઈઓ સાથે મળીને ભોજન કરે છે તેમ મનુષ્ય પણ સંગઠનનો ગુણ અપનાવવો જોઈએ, કુકડો મુશ્કેલીમાં મુકાયેલી કુકડી રક્ષે છે તેમ મનુષ્ય પણ સ્ત્રીઓ પ્રત્યે સમ્માન ભાવના કેળવવી જોઈએ.

- બોધ : કૂકડાના ચાર ગુણ જીવનમાં અપનાવીને મનુષ્ય પોતાનું જીવન સાર્થક બનાવવું જોઈએ.

Get More Learning Materials Here : CLICK HERE www.studentbro.in